

Kisvállalkozói hírek az Európai Bizottságtól – 2010. október 3-9.

Az Ipartestületek Országos Szövetsége (IPOSZ), mint az UEAPME magyar tagszervezete minden héten összegzi, lefordítja és továbbítja tagjainak az Európai Bizottságnak a kisvállalkozásokat is érintő legfontosabb döntéseit.

Tartalomjegyzék:

EBB újabb 341 milliót biztosít kisebb beruházások és a diákhitel program támogatására Magyarországon *1. oldal*

Hogyan állapítják meg az uniós tisztviselők fizetés- és nyugdíjkiigazításának mértékét? *2. oldal*

A Bizottság felvázolja a pénzügyi szektor megadóztatására vonatkozó elképzeléseit *3. oldal*

Intelligens szabályozás: biztosítani kívánjuk, hogy az uniós jogszabályok a piacok az emberek és a vállalkozások javát szolgálják *5. oldal*

„Innovatív Unió”: Ötletekből munkahelyek, környezetkímélő gazdasági növekedés és társadalmi haladás *7. oldal*

EBB újabb 341 milliót biztosít kisebb beruházások és a diákhitelprogram támogatására Magyarországon

Az Európai Beruházási Bank (EBB) két hitel keretében összesen 200 millió eurót biztosít a Magyar Fejlesztési Bank Zrt. (MFB) számára kis- és középvállalkozások beruházásainak finanszírozására. A Diákhitel Központ ezzel egy időben 38 milliárd forintos (mintegy 141 millió eurós) finanszírozásban részesül, melyből magyar felsőoktatási intézményeken felsőfokú képzésben és továbbképzésben részt vevő diákoknak nyújtott kölcsönök finanszírozhatók.

Anton Rop, az EBB közép-európai (köztük magyarországi) hitelpolitikáért felelős alelnöke az aláírás kapcsán megjegyezte: *„Nagyon örülök, hogy az EBB ismét közepes és hosszú lejáratú forrásokhoz juttathatja a magyar kis- és közepes méretű vállalkozásokat, hiszen ezzel hozzájárulhat ahhoz, hogy a gazdasági és pénzügyi válság negatív következményeivel sikerrel küzdjenek meg. Az EBB részvétele a diákhitel programban ugyanakkor számos diák előtt nyitja meg az utat a magyar felsőoktatás előtt, és ennek előbb-utóbb pozitív hatása lesz az ország tartós gazdasági növekedésére és a foglalkoztatás alakulására.”*

Az MFB-nek nyújtott **egyik 100 millió eurós hitelből** a közsférában működő beruházók (ideértve helyi és megyei önkormányzatok, köz- vagy magántulajdonban álló

közművállalatok), valamint kis- és középvállalkozások (kkv-k) kisebb beruházásai finanszírozhatók. A közsféra beruházásainál az EBB-forrás maximum a teljes beruházási költség 50%-ára nyújthat fedezetet, a kis- és középvállalkozások projektjei azonban akár 100%-ban finanszírozhatók EBB-forrásból.

Az MFB rendelkezésére bocsátott **másik 100 millió eurós konstrukció** az ún. köztes méretű („mid-cap”) vállalkozások beruházásainak finanszírozására fordítható. Az EBB-forrás ezekben az esetekben a teljes beruházási költség maximum 50%-ának erejéig használható fel.

A két hitel az EBB és az MFB sikeres együttműködésének folytatását jelzi. A jelenlegi hitelekkel együtt az EBB ez idáig összesen 645 millió euró értékben biztosított forrást az MFB-nek kkv-k és köztes méretű vállalkozások beruházásainak finanszírozására.

A Diákhitel Központnak nyújtott **141 millió eurós kölcsön** az EBB harmadik ilyen hitele, a bank korábban összesen 250 millió eurót bocsátott a Diákhitel Központ rendelkezésére. A Központ csaknem a teljes összeget arra fordíthatta, hogy mintegy 220 000 rászoruló felsőoktatási hallgatónak nyújtson diákhitelt továbbtanulásuk támogatására.

Háttér:

Az Európai Beruházási Bank (EBB) az Európai Unió hitelintézeteként olyan gazdaságilag életképes beruházásokat finanszíroz, amelyek képesek előmozdítani az uniós tagországok integrációját, kiegyensúlyozott fejlődését, gazdasági és szociális kohézióját. 1990 óta az EBB összesen 12,6 milliárd euró értékben nyújtott hiteleket Magyarországon (a mai napon aláírt kölcsönszerződéseket is beleértve).

Az EBB közvetítő hitelintézeteken keresztül elérhető hiteleiből kis- és középvállalkozások (kevesebb, mint 250 főt foglalkoztató cégek) és köztes méretű (legkevesebb 250, maximum 3 000 főt foglalkoztató) vállalkozások és önkormányzatok beruházásai finanszírozhatók. 1990 óta Magyarországon az EBB összesen 3,2 milliárd euróval támogatott kisebb beruházásokat közvetített hitelek révén. A bank szorosan együttműködik erős helyi jelenléttel bíró pénzügyintézetekkel, amelyek az MFB-hez hasonlóan jól ismerik a helyi piaci körülményeket, ügyfelek között kis- és középvállalkozások, köztes méretű vállalkozások és önkormányzatok egyaránt megtalálhatók, kiterjedt fiókhálózattal és alternatív értékesítési hálózatokkal rendelkeznek.

Hogyan állapítják meg az uniós tisztviselők fizetés- és nyugdíjkiigazításának mértékét?

A személyzeti szabályzat világosan meghatározza az uniós tisztviselők javadalmazásának és nyugdíjának kiigazítására alkalmazandó szabályokat, amelyek hozzá vannak kötve az uniós GDP 76%-át képviselő nyolc tagállamban fizetett bérek alakulásához. Az uniós tisztviselők fizetése tehát mindig együtt mozog az érintett nyolc ország (DE, FR, UK, IT, ES, NL, BE, LU) nemzeti köztisztviselőinek fizetésével. A Bizottság és a Tanács nem alkalmazhat saját belátása szerinti más kritériumokat.

A javadalmazások és a nyugdíjak kiigazításának módszere annak a 2004. évi reformcsomagnak volt a szerves része, amelynek keretében létrehozták az alacsonyabban fizetett szerződéses alkalmazottak kategóriáját, felemelték a nyugdíjkorhatárt, csökkentették a nyugdíjjogosultságokat, felemelték a nyugdíjárulékot, 2012-ig évente emelkedő különleges illetéket (legfeljebb 5,5%) vezettek be, és csökkentették az újonnan felvett alkalmazottak fizetését. A személyzeti szabályzat szerinti kiigazítási módszer párhuzamosságot teremt a nemzeti köztisztviselők és az európai tisztviselők vásárlóerejének alakulása között, és a

brüsszeli megélhetési költségek alakulását tükrözi (a kiigazítás összegét úgy kapják meg, hogy a brüsszeli megélhetési költségek változását jelző mutatót megszorozzák a nemzeti köztisztviselők vásárlóerejének változását mérő külön mutatóval).

A kiigazítások mértékét az Eurostat számítja ki a nyolc tagállam statisztikai adatai alapján, majd arról a Tanácsnak minden év végéig határozatot kell hoznia.

A kiigazítások mindig egy évvel elmaradásban vannak, mivel az uniós tisztviselők fizetésének éves kiigazítása az előző tárgyév jövedelmi viszonyait tükröző tagállami adatokon alapul, tehát az adatok mindig a következő évre határozzák meg az uniós tisztviselői fizetések kiigazításának mértékét.

Az elmúlt években beigazolódott, hogy az alkalmazottakkal és az európai adófizetőkkel szemben egyaránt méltányos módszerről van szó, hiszen az uniós intézmények alkalmazottainak fizetése a nemzeti köztisztviselők vásárlóerejéhez kötődik. A módszer alkalmazásával elkerülhető továbbá, hogy évről évre heves bértárgyalásokba kelljen bocsátkozni a Tanáccsal.

Mi a helyzet 2011-ben? **0,4% csökkenés¹** – ez az uniós tisztviselők javadalmazására alkalmazandó idei kiigazítás előzetes értéke; amelynek következtében

- az uniós tisztviselők idei vásárlóereje **2,8%-kal csökken** (0,4% csökkenés plusz a megélhetési költségek 2,4%-os növekedése);
- így összességében a 2004–2010 közötti időszakban (amióta a javadalmazások éves kiigazítására a 2004. évi reform óta hatályos személyzeti szabályzatban megállapított módszert alkalmazzák) az uniós tisztviselők vásárlóereje **csaknem 6%-kal** csökkent.

Az uniós tisztviselők éppolyan rosszul járnak fizetésük csökkenésével, mint a nemzeti tisztviselők. Ez is mutatja a módszer hatékonyságát, amely biztosítja, hogy együtt mozogjon a nemzeti köztisztviselők és az európai köztisztviselők vásárlóereje.

A módszert ért tavalyi bírálatok forrása a nemzeti köztisztviselők fizetésének lassú megállapítása volt.

Mi történik a Bíróság előtt folyó perben (C-40/10 Bizottság kontra Tanács)?

A Tanács tavaly egyhangúlag úgy határozott, hogy nem fogadja el a tagállamokban bekövetkezett emeléseken alapuló bizottsági javaslatot. A Tanács – a személyzeti szabályzatban megállapított módszer szerint járó 3,7% helyett – 1,85%-os emelést fogadott el.

A Bizottság ezután, mint a Szerződés és az uniós jog őre, a Parlament támogatásával a személyzeti szabályzat megsértése miatt keresetet nyújtott be a tanácsi rendelet megsemmisítése iránt. Az eljárás még folyik, a tárgyalásra várhatóan 2010. október 21-én kerül sor, az ítélet pedig 2011 első felében születik meg.

A Bizottság felvázolja a pénzügyi szektor megadóztatására vonatkozó elképzeléseit

A mai napon az Európai Bizottság bemutatta a pénzügyi szektor jövőbeli megadóztatását célzó ötleteit. Azon alapfeltevésekből kiindulva, hogy a pénzügyi szektornak tisztességes módon hozzá kell járulnia az államháztartáshoz, és hogy a kormányoknak a jelenlegi gazdasági helyzetben sürgősen új bevételi forrásra van szükségük, a Bizottság kétpilléres megközelítést terjeszt elő. Globális szinten a Bizottság támogatja a pénzügyi tranzakciókra kivetendő adó (tranzakciós adó) ötletét,

¹ Az adatok egyelőre ideiglenesek, amíg a tagállamok statisztikai hatóságai nem ellenőrzik azokat.

ami segíthet a fejlesztéssel vagy az éghajlatváltozással összefüggő nemzetközi kihívások finanszírozásában. Uniós szinten a Bizottság ajánlása szerint a pénzügyi tevékenységekre kivetendő adó lenne az előnyben részesített megoldás. Gondos tervezés és végrehajtás mellett a pénzügyi tevékenységekre kivetendő, uniós szintű adó jelentős bevételeket tudna teremteni, és anélkül segítené elő a pénzügyi piacok nagyobb mértékű stabilitását, hogy szükségtelen kockázatnak tenné ki az EU versenyképességét. A Bizottság elképzeléseit október végén terjeszti az Európai Tanács, novemberben pedig a G-20 országok csúcstalálkozója elé.

Algirdas Šemeta, az adóügyért és a vámunióért, valamint a csalás elleni küzdelemért és az auditért felelős biztos elmondta: „Jó okunk van a pénzügyi szektor megadóztatására – és működőképes módszerünk is van hozzá. Meggyőződésem, hogy a Bizottság által ma előterjesztett ötletek a megfelelőek annak biztosítására, hogy a pénzügyi szektor tisztességes módon hozzájáruljon a legsürgetőbb uniós és globális kihívások megoldásához.”

A bankok megadóztatása: globális és uniós szintű megközelítés

A Bizottság támogatja a pénzügyi tranzakciókra kivetendő adó (tranzakciós adó) globális szintű bevezetésének ötletét, és a G-20-on belül folytatja az ennek elfogadtatására irányuló munkáját. Ha ambiciózus globális célokat kívánunk elérni többek között a fejlesztés és az éghajlatváltozás területén, a nemzetközi partnereknek globális szintű finanszírozási eszközökről kell megállapodniuk. A pénzügyi tranzakciókra kivetendő adó minden egyes tranzakciót megadóztatna annak értéke alapján, és jelentős bevételeket eredményezne. A Bizottság úgy véli, hogy egy jól végrehajtott, nemzetközileg alkalmazott pénzügyi tranzakciós adó megfelelő eszköze lehet a fontos globális politikákhoz szükséges források előteremtésének.

Európai szinten a Bizottság a pénzügyi tevékenységekre kivetendő adó lehetőségének megfontolását javasolja. A pénzügyi tevékenységekre kivetendő adó a pénzügyi szektorban tevékeny vállalkozások nyereségét és javadalmazását venné célba. Így – ellentétben a tranzakciós adóval – nem az egyes pénzügyi tranzakciókban részt vevő valamennyi felet, hanem sokkal inkább a vállalatokat adóztatná meg. Miután mélyrehatóan elemezte a pénzügyi szektor megadóztatásának lehetséges opcióit, a Bizottság arra a véleményre jutott, hogy a pénzügyi tevékenységekre kivetendő adó volna a pénzügyi szektor megfelelő megadóztatásának és az új bevételek előteremtése iránti uniós szükséglet kielégítésének legjobb eszköze.

A pénzügyi szektor tisztességes mértékű hozzájárulása

Annak érdekében, hogy értékelni tudja: teljes egészében indokolható-e a pénzügyi szektorra kivetendő újfajta adónem, a Bizottság megvizsgálta, milyen mértékben járul hozzá e szektor jelenleg az állami költségvetésekhez. Arra a következtetésre jutott, hogy jó okai vannak a pénzügyi szektorra kivetendő adók bevezetésének, mégpedig a következők: Először is, a pénzügyi szektor volt a pénzügyi válság egyik fő oka és az elmúlt néhány évben jelentős kormányzati támogatásban részesült. Ezért megfelelő módon kell hozzájárulnia Európa gazdaságainak fellendítési költségeihez és az államháztartás megszilárdításához. Másodszor, a korrekciós banki adó kiegészíthetné a pénzügyi piacok hatékonyságának növelésére és volatilitásuk csökkentésére kialakított alapvető szabályozási intézkedéseket (ideértve a banki illetéket és a bankszanálási alapot). Végül, tekintve, hogy a pénzügyi szektor az EU-ban mentesül a hozzáadottérték-adó (héta) alól, egy ilyen adónem biztosítaná, hogy ez a szektor ne legyen aluladózottatott más ágazatokhoz képest. Röviden, az új adónem elősegítené annak biztosítását, hogy a pénzügyi szektor méltányosabb és számottevőbb módon járuljon hozzá az államháztartáshoz, pótlólagos bevételi forrást jelentene és előmozdítaná egy stabilabb és hatékonyabb pénzügyi szektor kialakítását.

További lépések

A Bizottság október 19-én, a Gazdasági és Pénzügyi Tanács ülésén az Unió pénzügyminiszterei elé terjeszti, október végén, az Európai Tanács ülésén pedig az uniós állam- és kormányfőknek mutatja be közleményét. Novemberben, a G-20 találkozóján az EU ismerteti a pénzügyi szektor megadóztatására vonatkozó álláspontját, többek közt azzal a szándékkal, hogy a nemzetközi partnereket globális megközelítésről való megállapodásra ösztönözze. Emellett a Bizottság mélyreható hatásvizsgálatot indít majd a mai közleményben foglalt ötletek további vizsgálata érdekében azzal a céllal, hogy 2011-ben szakpolitikai kezdeményezéseket tudjon előterjeszteni.

Intelligens szabályozás: biztosítani kívánjuk, hogy az uniós jogszabályok a piacok az emberek és a vállalkozások javát szolgálják

A mai napon az Európai Bizottság előterjesztette, milyen módon kívánja tovább javítani az uniós jogszabályok minőségét és célirányosságát. A Bizottság a jogszabályok hatását a teljes szakpolitikai ciklus során értékelni fogja, az adott politika kidolgozásától annak megvalósításán át a felülvizsgálatáig. A Bizottság együttműködik majd az Európai Parlamenttel, a Tanáccsal és a tagállamokkal annak érdekében, hogy ösztönözze őket munkájuk során az „intelligens szabályozás” alkalmazására. Végül pedig a polgárok és más érdekelték véleményének fokozottabb figyelembe vétele érdekében a Bizottság 2012-től kezdődően meghosszabbítja nyilvános konzultációinak időtartamát.

José-Manuel Barroso, az Európai Bizottság elnöke a következőképpen nyilatkozott:

Az intelligens szabályozás célja, hogy az uniós jogszabályok a piacok az emberek és a vállalkozások javát szolgálják. A gazdasági és pénzügyi válság rávilágított, hogy a szabályozásnak szükséges feladatkört kell ellátnia. Csak megfelelő kialakítása esetén képes elérni kitűzött céljait, biztosítva a fenntartható jólétet és a fogyasztók védelmét, anélkül, hogy gúzsba kötné a gazdasági szereplőket, különösen a kis- és középvállalkozásokat. A mai napon előterjesztett javaslatok elengedhetetlenek az Európa 2020 stratégiában kitűzött, intelligens, fenntartható és inkluzív növekedésre vonatkozó markáns célok valóra váltásához. A megfelelő jogszabályalkotáshoz alapvetően fontos, hogy odafigyeljünk azokra, akiket a szabályozás érinteni fog. Ezért a jövőben még nagyobb teret biztosítunk a polgárok és más érdekelték véleményének, és **nyilvános konzultációink időtartamát nyolc hétről 12 hétre hosszabbítjuk meg.**

Az „Intelligens szabályozás az Európai Unióban” címmel kiadott közlemény **három területre vonatkozóan körvonalaz intézkedéseket** a lehető legmagasabb színvonalú és a szubszidiaritás és az arányosság elveit maradéktalan tiszteletben tartó szabályozás megvalósítása érdekében:

Először is, a Bizottság **a teljes szakpolitikai ciklust nyomon kívánja követni**, jelentősebb szerepet juttatva a meglévő jogszabályok és szakpolitikák értékelésének. Az értékelés eredménye ezt követően a hatásvizsgálatokkal együtt központi szerepet kap az új vagy felülvizsgált szabályozás kialakításában. A jövőben is hatásvizsgálat készül minden főbb jogalkotási kezdeményezésre vonatkozóan, a politikai döntéshozatal számára kínákozó szakpolitikai lehetőségek összes hasznának és költségének bizonyítékokkal való alátámasztása és átláthatóvá tétele érdekében. A Bizottság emellett az adminisztratív terhek csökkentésére és a jogszabályok egyszerűsítésére irányuló jelenlegi erőfeszítéseit is a hatályos jogszabályok rendszeres felülvizsgálata keretében fejti ki, hogy e tevékenységei a lehető leghatékonyabban valósuljanak meg.

Másodszor, mivel az intelligens szabályozás az Unió politikai döntéshozatalában részt vevő valamennyi fél (az Európai Parlament, a Tanács, a tagállamok és más érdekelték) **közös felelőssége**, a Bizottság a jövőben is együttműködik e szereplőkkel annak érdekében, hogy valamennyien tevékenyen végrehajtsák az ütemtervet. Emellett a jogszabályok világosabbá és elérhetőbbé tételével megerősíti az uniós szakpolitikák végrehajtására irányuló tevékenységeit

és együttműködik a tagállamokkal ezek szigorú érvényesítése érdekében. A Bizottság felszólítja a Parlamentet és a Tanácsot, hogy érjenek el további előrehaladást azon általuk vállalt kötelezettséggel kapcsolatban, hogy hatásvizsgálatot végeznek a bizottsági javaslatok általuk eszközölt érdemi módosításai vonatkozásában.

Harmadszor, **a polgárok és érdekeltek szerepe** tovább erősödik azáltal, hogy a Bizottság 2012-től kezdődően a konzultációs időszakot 8 hetesről 12 hetesre növeli, 2011-ben elvégzi konzultációs politikájának felülvizsgálatát, valamint kiszámíthatóbbá teszi a tervezett javaslatokkal és az utólagos értékeléssel kapcsolatos munkáját, hogy így az érdekeltek a jelenleginél sokkal korábbi szakaszban készíthessék el hozzájárulásukat.

A Bizottság emellett jóváhagyta **a szubszidiaritásról és az arányosságról szóló 2009. évi jelentést** (a jogalkotás minőségének javításáról szóló 17. jelentést), amely háttér-információkat nyújt ezekről az elvekről, valamint példákkal szolgál olyan fontos esetek ismertetésével, amelyekben aggályok merültek fel a szubszidiaritással kapcsolatban. Bemutatja a különböző szereplők – a Bizottság, az Európai Parlament, a Tanács, a Régiók Bizottsága, az Európai Gazdasági és Szociális Bizottság, valamint a nemzeti parlamentek – által kifejtett vélemények széles körét.

A Bizottság 2012 második felében jelentést tesz az intelligens szabályozási ütemterv végrehajtása során elért előrehaladásról.

Előzmények

A szabályozás javítására irányuló programja alapján a Bizottság már jelentős változásokat valósított meg a szakpolitikák kialakítása és jogszabály-tervezetek megalkotása során alkalmazott munkamódszerében. Mindez fokozta az átláthatóságot és az elszámoltathatóságot, valamint előmozdította az igazolt tényeken alapuló politikai döntéshozatalt.

Minden jelentős hatású jogalkotási kezdeményezést hatásvizsgálat kísér, és független hatásvizsgálati testület ellenőrzi ezek minőségét. A Bizottság 2010. augusztus végéig 520 hatásvizsgálatot készített.

Az Európai Számvevőszék „Hatásvizsgálatok az uniós intézményekben: segítik-e a döntéshozatalt?” címmel nemrégiben kiadott különjelentése elismerte, hogy e rendszer – mely a meglévő rendszerekhez képest egyedülállóan széleskörű – helyes gyakorlatnak tekint az Unión belül, továbbá hozzájárulást jelent az uniós intézményeken belüli döntéshozatalhoz.

A Bizottság kiszélesítette azon lehetőségek körét, melyek segítségével a polgárok és az egyéb érdekeltek hozzájárulhatnak a szakpolitikai döntéshozatali folyamathoz: többek között nyilvánosan elérhető ütemtervet ad ki minden főbb bizottsági kezdeményezés esetében a tervezett szakpolitikai és konzultációs tevékenységekről.

Az egyszerűsítési program lényeges előnyöket biztosít a polgárok és a vállalkozások számára. 2010 végéig összesen mintegy 200 egyszerűsítési javaslat kerül elfogadásra.

Az adminisztratív terhek csökkentésének cselekvési programja jó úton halad afelé, hogy túlszárnyalja azt a célkitűzést, miszerint 2012-ig 25%-kal kell csökkenteni a bürokráciát. A Bizottság javaslatai – elfogadásuk esetén – évente 38 milliárd EUR megtakarítást eredményezhetnek, 31%-kal csökkentve az adminisztratív terheket. Az Európai Parlament és a Tanács nemrégiben jóváhagyott egy hozzáadottérték-adóról szóló javaslatot, amely 18,4 milliárd EUR-t eredményez az említett megtakarításokból, **valamint jelenleg tárgyal egy másik javaslatot, amely 5 millió mikrovállalkozás számára lehetővé tenné, hogy mentesüljenek az uniós számviteli szabályok alól.**

A Bizottság 2012 végéig meghosszabbította az Edmund Stoiber által vezetett, független érdekképviselőkből álló magas szintű munkacsoport megbízatását.

A jogalkotás minőségének javításáról szóló intézményközi megállapodás és a hatásvizsgálatról szóló intézményközi közös megközelítés határozza meg az Európai

Bizottság, az Európai Parlament és az Európai Tanács e területen folyó együttműködésének módját. A Bizottság és a tagállamok szakértői a magas szintű nemzeti szabályozási szakértői csoport keretében folytatnak együttműködést és véleménycserét.

„Innovatív Unió”: Ötletekből munkahelyek, környezetkímélő gazdasági növekedés és társadalmi haladás

Az Európai Bizottság „Innovatív Unió” címmel ma közzétett kezdeményezése egy olyan stratégiai szemléletű innováció politikát vázol fel, amely élvezi a legmagasabb szintű politikai fórumok aktív támogatását. Az „innovatív Unió” keretében Európa – saját tevékenységében és a külső partnereivel folytatott együttműködésében egyaránt – olyan kihívásokra fog összpontosítani, mint az éghajlatváltozás, az energia- és az élelmiszer-ellátás biztonsága, az egészségügy vagy a lakosság átlagéletkorának növekedése. Ennek érdekében a közszektor arra fog törekedni, hogy ösztönözze a magánszektor szereplőit, és felszámolja azokat a problémákat, amelyek ma még akadályozzák az ötletek piaci érvényesülését. Ilyen probléma a finanszírozás hiánya, a kutatási rendszerek és a piacok széttöredezettsége, a közbeszerzés innovációt ösztönző potenciáljának kihasználatlansága és a szabványalkotás lassúsága. Az „Innovatív Unió” című kezdeményezés kiemelt helyet foglal el az Európa 2020 stratégián belül.

Máire Geoghegan-Quinn, a Bizottság kutatásügyért, innovációért és tudományért felelős tagja, valamint Antonio Tajani ipar- és vállalkozáspolitikai biztos, a Bizottság alelnöke így fogalmazott: „A válságból kilábalva, a kegyetlen világpiaci verseny szorításában egyre sürgetőbb, hogy előrelépjünk az innováció területén. Ha nem alakítjuk át Európát innovatív Unióvá, gazdaságainkra az enyészet vár, ötleteink és tehetségeink pedig veszendőbe mennek. Az innováció központi szerepet játszik mind a fenntartható növekedési pályára állás, mind társadalmunk méltányosabbá és környezetközpontúbbá tétele szempontjából. Európa innovációs teljesítményében elsőprő változásnak kell bekövetkeznie ahhoz, hogy olyan időtálló, jól fizetett munkahelyeket teremthessünk, amelyek kiállják a globalizáció nyomását.”

Egy nemrégiben készült tanulmány² szerint ha teljesül az Európa 2020 stratégiában a K+F területén megfogalmazott cél, azaz **Európa K+F-célú ráfordításai a GDP 3 százalékára nőnek**, azzal 2025-ig 3,7 millió új munkahely jöhet létre, éves GDP-nk pedig 795 milliárd euróval gyarapodhat. Ehhez a mostaninál egymillióval több kutatóra van szükség.

Az innovatív Unió tíz legfontosabb összetevője

- Az **európai innovációs partnerségek** az érintetteket – európai, nemzeti és regionális szintűeket, köz- és magánszektorbelieket egyaránt – olyan jól meghatározott célok mögé sorakoztatják fel, amelyek az előttünk álló társadalmi kérdések megoldását ígérik, egyúttal pedig annak lehetőségét is magukban hordozzák, hogy Európa az adott szakpolitikai területen világelsővé váljon. A partnerségek ösztönzik a kutatást és a technológiafejlesztést (K+F), összehangolják a pénzeszközök felhasználását, felgyorsítják a szabványosítást, és mozgósítják a szükséges keresletet. A Bizottság a finanszírozási kedv fellendítése érdekében ezekhez a partnerségekhez kezdeti finanszírozást biztosít. **Kísérleti jelleggel** legkésőbb 2011 elejéig útjára indul az első ilyen kezdeményezés, mely az egészségben töltött, aktív időskor kérdéseivel foglalkozik, és azt a célt tűzi maga elé, hogy 2020-ig két évvel meghosszabbítsa életünk azon részét, amelyben jó egészségnak örvendünk. A később létrehozandó partnerségek egyebek mellett az energiaügyre, az „intelligens” városokra és mobilitásra, a vízfelhasználás hatékonyságára, a nem energetikai célú nyersanyagokra, illetőleg a fenntartható és termelékeny mezőgazdaságra fognak irányulni.

² P. Zagamé, (2010) *The cost of a non-innovative Europe*,
http://ec.europa.eu/research/social-sciences/policy-briefs-research-achievements_en.html

- A Bizottság **huszonöt mutatóból kialakította „az innovatív Unió eredménytábláját”**, és ellenőrző listát állított össze a sikeres innovációs rendszerek jellemző tulajdonságairól. Tovább lépésként egy olyan új mutató kidolgozása a cél, amely a gyorsan növekvő, innovatív vállalkozásoknak a gazdaságból való részesedését méri. A Bizottság emellett támogatást fog nyújtani egy, az egyetemek független rangsorolását biztosító rendszerhez is.
- **A Bizottság intézkedéseket tesz a finanszírozáshoz jutás javítására.** Javaslatot terjeszt elő a kockázati tőke országhatárokon átívelő szabályozási keretének kialakítására, az Európai Beruházási Bankkal együttműködve törekedni fog a kockázatmegosztási pénzügyi mechanizmushoz hasonló EU-szintű rendszerek nagyobb mértékű igénybevételére, és egy elismert szakembert fel fog kérni arra, hogy segítse az innovatív vállalkozások és a befektetők tagállamok közötti egymásra találását.
- **A már folyamatban lévő kutatási kezdeményezések megerősítése** érdekében a Bizottság javaslatokat fog előterjeszteni az európai kutatási térség 2014-ig történő teljes kiépítésére, amit egyébként a Lisszaboni Szerződés jogi kötelezettségként is előír a számára. Ennek eredményeképpen javul az európai és a nemzeti szintű kutatáspolitikák összhangja, csökken a bürokrácia, és – egyebek mellett a nyugdíjjogosultságok másik tagállamba való átvitelének lehetővé tételével – egyszerűsödik a kutatói mobilitás. A lehető legnagyobb mértékben nyilvánosan is hozzáférhetővé válnak a közfinanszírozásból végzett kutatások eredményei. A nyolcadik keretprogram az Európa 2020 stratégia megvalósulását fogja támogatni. Az Európai Kutatási Tanács és az Európai Innovációs és Technológiai Intézet tovább fejlődik. A Bizottság a Közös Kutatóközpont bevonásával megerősíti a szakpolitikai döntés-előkészítés tudományos alapjait.
- A Bizottság 2011-ben európai tervezési vezetőtestületet hoz létre, és bevezeti a „kiváló európai terv” címkét.
- A Bizottság 2011-ben **nagyszabású kutatási programot kezdeményez a közszektor és a társadalmi innováció kapcsolatáról**, és kísérletképpen újtárá indítja „az európai közszektor innovációs eredménytábláját”. Ezen túlmenően azzal a céllal, hogy a társadalmi innovációval foglalkozó szakemberek munkájához szakértői háttérrel biztosítson, európai kísérleti kezdeményezést indít a társadalmi innováció területén, és javasolni fogja, hogy az Európai Szociális Alap programjai jobban összpontosítsanak a társadalmi innováció kérdéskörére. Egyeztetni fog a szociális partnerekkel arról, hogy hogyan lehetne az innovatív gazdaság működési elvét valamennyi foglalkoztatási szintre kiterjeszteni.
- A Bizottság javasolja, hogy a kormányok külön keretet különítsenek el **az innovatív termékekre és szolgáltatásokra irányuló közbeszerzésre**. Ezzel a közszolgáltatásokat javító innováció számára éves szinten legalább 10 milliárd euró értékű beszerzési piac jönne létre. A Bizottság emellett iránymutatással is fog szolgálni a különböző tagállamokban működő ajánlatkérők közös beszerzéseikhez.
- A műszaki átjárhatóság biztosítása és az innováció ügyének segítése érdekében a Bizottság 2011 elején **jogalkotási javaslatot fog előterjeszteni a szabványalkotás felgyorsítására és korszerűsítésére**.
- **A szellemi tulajdonra vonatkozó európai szabályozás korszerűsítésre szorul.** Ha sikerülne megállapodást elérni az európai uniós szabadalom kérdésében, azzal a vállalkozások 250 millió eurót takaríthatnának meg évente. A Bizottság 2011-ben javaslatokat fog előterjeszteni a szabadalmak és a használati engedélyek európai tudáspiacával kapcsolatban is.
- **Az innováció a strukturális alapok és az állami támogatásokra irányadó keretszabályozás átalakításával is ösztönözhető.** A Bizottság ennek jegyében segíteni fogja a tagállamokat a 2007-től 2013-ig terjedő időszakban a strukturális alapokból kutatásra és innovációra fordítható 86 milliárd euró hatékonyabb felhasználásában, a strukturális alapok 2013 utáni szabályozására vonatkozó

javaslataiban nagyobb hangsúlyt helyez az innováció szempontjaira, az állami támogatásokra irányadó keretszabályozást pedig már 2011-ben felülvizsgálja.

Az „innovatív Unióra” vonatkozó elképzeléseket október 12-én a versenyképességi tanács, decemberben pedig az Európai Tanács fogja megvitatni. A stratégia megvalósulásának nyomon követését az Európa 2020 stratégia irányítási eszközei biztosítják. Egy úgynevezett innovációs konferencia minden évben meg fogja vitatni az „innovatív Unió” megvalósításában elért eredményeket.

Összeállította: IPOSZ Nemzetközi és Oktatási Igazgatóság